

עת"א 27053/08/16 - נאדר צדקה, סעיד סלאמה, ברבר מאג'ד, נגד שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 27053-08-16 צדקה(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח' עת"א
30148-08-16 סעיד (אסיר) נ' שרות בתי הסוהר - מחלקת האסיר - זימונים ואח' עת"א
30166-08-16 ברבר(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר - מחלקת האסיר - זימונים ואח'

בפני	כבוד השופט יוסף בן-חמו
העותרים	נאדר צדקה, סעיד סלאמה, ברבר מאג'ד,
נגד	
המשיבים	1. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים 2. מדינת ישראל

החלטה

בפני 3 עתירות אסירים שהדיון בהן אוחד בהסכמת הצדדים.

המדובר ב - 3 אסירים ביטחוניים אשר עתרו נגד ההגבלות שהוטלו עליהם בעת שהחליטו לשבות רעב. בינתיים נסתיימה שביתת הרעב וההגבלות בוטלו.

עתירת האסיר צדקה נאדר (27053-08-16)

האסיר טוען כי בעקבות העובדה שהחליט לשבות רעב, יחד עם אסירים ביטחוניים נוספים, נכפו עליו ועל האסירים האחרים תנאים תת אנושיים : שלילת זכות טיול, בניגוד לפקודת השב"ס.

האסיר טוען כי הוא מדבר גם בשמם של האסירים האחרים השובתים רעב, שלא ראו את אור השמש במשך יותר משבוע ימים, דבר העלול לפגוע בבריאותם.

העותר מבקש שבית המשפט יגרום להענשתם של הגורמים האחראיים.

עתירת האסיר סאיד סלאמה (עת"א 30148-08-16)

האסיר טוען כי מאז שבתו הוא וחבריו שביתת רעב, נמנע מהם אוויר. לא מאפשרים השארת אשנב פתוח או מאור אחד לכל תא בו מוחזקים 6 אסירים. הגורמים האחראיים פוגעים בזכות בסיסית ויש להענישם.

עמוד 1

עתירת האסיר מאג'ד ברבר (עת"א 30166-08-16)

האסיר טוען כי עקב שביתת הרעב בה נקט, יחד עם אחרים, נשללה ממנו הזכות לקבל מים קרים והם נאלצים לשתות מי ברז החמים ברוב שעות היום, ללא כל סיבה הגיונית ולמרות מזג האוויר הקיצי החם השורר, לאחר שנשללו מהם, כבר מהיום הראשון לשביתת הרעב, המאווררים. האסיר מבקש להעניש את הגורמים האחראיים, בצינו כי שביתת הרעב עלולה להימשך ימים ארוכים.

כתב התשובה

האסירים הפסיקו את שביתת הרעב והטענות שהועלו בעתירותיהם אינן רלוונטיות עוד, על כן יש להורות על מחיקת העתירה.

לגופו של עניין, המשיב פועל ומתנהל כלפי אסירים שובתי רעב בהתאם לפקנ"צ 04.16.00. לא נפל פגם בהתנהלות המשיב המצדיק התערבות בית המשפט.

האסיר נאדר צדקה - הינו אסיר ביטחוני המרצה עונש של 6 מאסרי עולם לא קצובים, לאחר שהורשע בשורה ארוכה של עבירות ביטחוניות, ביניהן רצח 4 חיילי צה"ל ופציעת 11 חיילים נוספים. האסיר שובת רעב, אין זו הפעם הראשונה. בעבר שבת רעב מס' פעמים לתקופות קצרות להזדהות עם אסיר מנהלי. הועמד מס' פעמים לדין משמעתי בגין שביתת הרעב, סירב לעמוד בספירה, נשללו ממנו טובות הנאה. הוטל עליו עונש של בידוד.

האסיר סעיד סלאמה - הינו אסיר ביטחוני המרצה עונש מאסר של 24 שנים בגין עבירות של ניסיון לרצח, ניסיון לחבלה חמורה, חברות בארגון טרוריסטי, חבלה בכוונה מחמירה, נשיאת נשק, קשירת קשר לביצוע פשע, ניסיון הצתה וסיכון חיי אדם במזיד בנתיב תעבורה. גם אסיר זה שבת רעב מס' פעמים, נדון משמעתי ונדון לשלילת טובות הנאה. כמו כן הוטל עליו עונש "בידוד".

בתקופה בה נידון האסיר לעונש בידוד, נמנע ממנו מלהחזיק מאוורר בתקופת הבידוד, ולאור התנהלותו.

האסיר מאג'ד ברבר - הינו אסיר בטחוני המרצה עונש מאסר של 20 שנה בגין שורה ארוכה של עבירות ביטחוניות, ביניהן ניסיון לרצח, חברות בארגון טרוריסטי, שידול לחבלה בכוונה מחמירה, קשירת קשר לביצוע פשע ונשיאת נשק. אין זו הפעם הראשונה שהוא שובת רעב כהזדהות עם אסירים אחרים. הועמד לדין משמעתי ונשללו ממנו טובות הנאה. נענש גם בבידוד לאחר שעבר עבירת משמעת, כשבמהלך הספירה והזיהוי הזדהה בשמם של אסירים אחרים.

במסגרת 3 הארוחות אותן מקבל האסיר, כמו כל שאר האסירים, מוגשת להם, כחלק מהתפריט היומי, שתייה קרה. משבחר האסיר לשבות רעב הוא מנע מעצמו את השתייה הקרה המוגשת יחד עם הארוחה. בתאו של האסיר ישנו ברז ובקבוקים כך שהוא יכול, ככל שהוא חפץ, למלא את הבקבוקים מים. בהתאם להוראות הפקנ"צ, החל מהיום ה- 14 לשביתה מחלק רופא היחידה, המלווה בחובש, לכל אסיר, ויטמינים ומינרליים.

בדין שנערך במעמד הצדדים אישרו העותרים כי הסתיימה שביתת הרעב וטובות ההנאה שנשללו מהם הוחזרו להם, אך לטענתם הם מבקשים "להעניש" את הגורמים המוסמכים, שהחליטו על שלילת טובות ההנאה בתקופת שביתת הרעב.

בדין ביקש העותר צדקה נאדר להשלים טיעון גם בשמם של שני האסירים הנוספים שעתירותיהם אוחדו ולטעון גם בשמם של כלל האסירים ששבתו רעב.

דין

אכן משנסתיימה שביתת הרעב וטובות ההנאה נשללו הוחזרו לעותרים, העתירה הפכה לתיאורטית ומתייתר הצורך בהכרעה בעתירות.

באשר לבקשת העותרים "להעניש" את הגורמים המוסמכים, אין זה מתפקידו וסמכותו של בית המשפט הדן בעתירה מכח הוראות סעיף 62ב לפקודת בתי הסוהר המגדיר את סמכות בית המשפט המנהלי הדן בעתירה.

למעלה מן הצורך, אתיחס בקצרה לטענות לגופן.

שלושת האסירים ביצעו את העבירות כשהם משתייכים לזרוע הצבאית של ארגון החזית העממית. שביתת הרעב בה נטלו האסירים חלק היתה שביתה קבוצתית של האסירים המשויכים לחזית העממית (חז"ע).

אופן התגובה לשביתת רעב והתנהלות גורמי שב"ס מול אסירים שובתי רעב הוגדר בפקנ"צ 04.16.00.

הפקודה מפרטת ומסדירה באופן מערכתי את ההתמודדות מול שביתות רעב. הפקודה קובעת את הסנקציות אותן ניתן להטיל על שובתי הרעב.

הבסיס החוקי לפקנ"צ 04.16.00 "**שביתת רעב של אסירים**" הוא הוראת סעיף 56 לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב - 1971, המפרט שורה ארוכה של מעשים וסוגי התנהגויות ו/או המחדלים המהווים "**עבירות בית סוהר**".

ס"ק 8 קובע כי אסיר המסרב לאכול את לחם חוקו, עובר "עבירת בית סוהר".

סעיף 4א לפקנ"צ מגדיר מיהו "**שובת רעב**". סעיף 4ג' מגדיר "**שביתת רעב קבוצתית**" - שביתת רעב של שני אסירים ויותר מאותו תא או אגף, אשר קיים קשר ביניהם ויש יסוד סביר להניח כי סירובם לאכול, מקורו בשאיפתם להשיג מטרה משותפת כלשהי.

סעיף 6 מסמך את מפקד בית הסוהר לנקוט בצעדי תגובה לשביתת רעב קבוצתית, כולל העמדתם לדין משמעתי ושלילת כל טובת הנאה אחרת.

סעיף 7 קובע כי שביתת רעב של יחיד תטופל כמו שביתת רעב קבוצתית, כולל הפרדה מיתר האסירים שאינם שובתים רעב.

נספח א' לפקנ"צ מפרט את טובות הנאה שתישללנה משובת רעב.

פקנ"צ 04.14.00 - "**החזקה בבידוד**". באגף בידוד מוחזקים אסירים שנדונו בדין משמעתי לעונש בידוד וכן אסירים המוחזקים לצורך הפרדה לתקופה מוגבלת עפ"י הכללים המפורטים בפקנ"צ 04.14.00.

עונש בידוד הוא אחד מהעונשים שניתן להטיל על אסירים בדין משמעתי (פקנ"צ 04.13.00 - "**דין משמעתי לאסירים**").

סעיף 7 לפקנ"צ "**החזקה בבידוד**" מפרט את התנאים והזכויות שיש לאסיר אשר נדון לבידוד : "**מיטה קבועה, שמיכות, תאורה בתא הבידוד, שירותים ומקלחת**".

סעיף 8 קובע כי אסיר בבידוד לא יורשה להחזיק כל ציוד נוסף למעט ספר דת, עט ונייר לצורך כתיבה.

סעיף 9 לפקנ"צ הבידוד קובע כי עונש הבידוד גורר עמו ביטול טובות הנאה, לרבות עישון סיגריות למשך תקופת העונש. החזקת אסיר בבידוד איננה מונעת ממנו את הזכות להגיש עתירה (סעיף 10).

סעיף 15 קובע כי אסיר הנמצא בבידוד לא יהא זכאי לצאת לטיול יומי.

כל שלושת האסירים נדונו משמעתי לעונש בידוד בגין עבירות המשמעת שביצעו.

התנהלות המשיב והתמודדותו מול שובתי הרעב נעשתה בהתאם להוראות הפקנ"צ הרלוונטיות.

בקשתם של העותרים הינה למעשה לאפשר להם "תנאים הולמים" לביצוע עבירות משמעת ושביתת רעב בתנאים הנוחים להם. העותרים, בהתנהלותם, הם אלה שהביאו על עצמם את המצב של שלילת טובות הנאה.

לאור האמור, לא מצאתי חוסר סבירות או פגם אחר בהתנהלות המשיבים המצדיק התערבות שיפוטית.

העתירות נדחות.

ניתנה היום, ה' אלול תשע"ו, 08 ספטמבר 2016, בהעדר הצדדים.